

РОДИНА ДЛЯ ДИТИНИ

Вісник програми

Випуск 12, січень 2009

ЗАТВЕРДЖЕНО ПЛАН РОБОТИ ПРОГРАМИ «РОДИНА ДЛЯ ДИТИНИ» НА 2009 РІК

Протягом 2009 року головною метою діяльності Програми «Родина для дитини» стане розповсюдження успішного досвіду пілотних місцевостей, узагальнення та інтеграція пілотних проєктів в існуючу систему надання послуг психо-соціальної підтримки дітям та сім'ям.

Виходячи з розуміння, що кваліфіковані кадри є запорукою успіху втілення інноваційних послуг, Програма «Родина для дитини» спрямує основні

зусилля саме на створення потенціалу для підготовки та перепідготовки кадрів.

У співпраці з Державною соціальною службою, Державним департаментом з усиновлення та захисту прав дитини, Державним інститутом розвитку сім'ї та молоді та регіональними адміністраціями у 5-ти пілотних областях (Дніпропетровська, Донецька, Київська, Одеська та Черкаська) Програма «Родина для дитини» візьме участь у створенні Регіональних трен-

інгових центрів. Програма «Родина для дитини» надасть допомогу в обладнанні приміщень тренінгових центрів меблями та технічними засобами навчання і забезпечить підготовку тренерів за наступними напрямками:

- індивідуальна оцінка потреб дитини та складання планів постійного влаштування;
- підготовка потенційних усиновителів за навчальним курсом «Стаємо батьками»

ВИЙШЛО В СВІТ ДРУГЕ ВИДАННЯ ТРЕНІНГОВОГО КУРСУ «БАТЬКІВСТВО В РАДІСТЬ»

Перше видання тренінгового курсу «Батьківство в радість» здійснилося у 2008 році. Курс було розроблено на основі однойменної програми, створеної у 1983 році в м. Юджин, штат Орегон, США організацією «Від нуля до трьох». Наразі програма «Батьківство в радість» застосовується у 36 американських штатах та в Румунії. З 2007 р. за підтримки Програми «Родина для дитини» зазначений курс впроваджується в п'яти областях України.

Тренінговий курс з формування батьківської компетентності «Батьківство в радість» спрямований на підтримку батьків, які виховують дітей віком від народження до 6-ти років. Друге видання є доповненим і переробленим відповідно до практичного досвіду впровадження курсу.

Автори-укладачі Галина Лактіонова і Ірина Зверева, враховуючи перші результати впровадження, творчо підійшли до адаптації тренінгових матеріалів: структуровано зміст тренінгу, уточнено принципи та назви деяких модулів, ряд термінів узгоджено з тими,

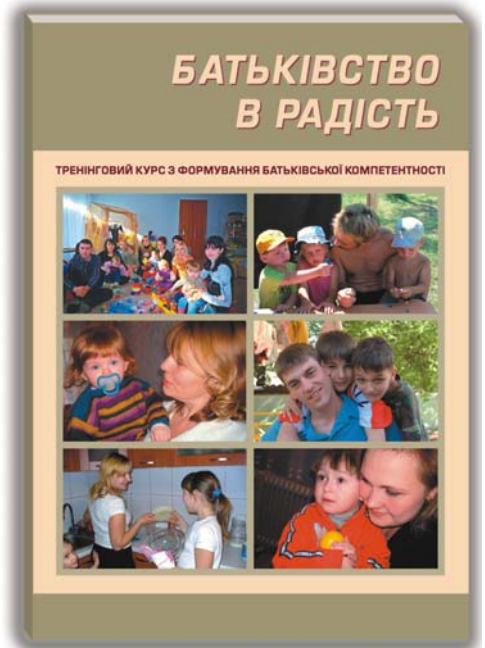
що використовуються у вітчизняній психології та педагогіці, підбрано низку епіграфів, матеріал викладено таким чином, щоб було якнайзручніше користуватися ним. У новій версії видання поняття «батьківська компетентність» відображено не тільки в тексті, але й його назві «тренінговий курс з формування батьківської компетентності».

Важливим є той факт, що друге видання рекомендовано до друку Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України і затверджено Державним інститутом розвитку сім'ї та молоді. Тренінговий курс «Батьківство в радість» рекомендовано Державною соціальною службою України для використання в роботі з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах

Ці тренінгові матеріали стануть у нагоді передусім соціальним працівникам та соціальним педагогам, освітянам, представникам неурядових організацій, чия діяльність пов'язана з сім'ями з дітьми, а також студентам фа-

культетів, відділень, шкіл соціальної педагогіки і соціальної роботи.

Електронну версію другого видання тренінгового курсу з формування батьківської компетентності «Батьківство в радість» розміщено на Інтернет сайті Програми «Родина для дитини»: www.familiesforchildren.org.ua. ❖

Програма «Родина для дитини» в Україні виконується організацією «Холт Інтернешнл» за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку

HoltInternational
FINDING FAMILIES FOR CHILDREN

м. Київ, вул. І.Франка 25/40, офіс 31,
тел. (044) 494-0349, факс (044) 234-5470
fcp@holtintl.org.ua, www.familiesforchildren.org.ua

Ірина Пеша, керівник Центру інноваційних технологій Державного інституту розвитку сім'ї та молоді

- • навчання батьків батьківським навичкам за навчальною програмою «Батьківство в радість»;
- надання соціальних послуг сім'ям з дітьми раннього та дошкільного віку, які опинилися у складних життєвих обставинах;
- мобілізація громади.

Крім того, протягом року Програма «Родина для дитини» надасть допомогу створеним регіональним тренінговим центрам в організації та проведенні тренінгів за вищезазначеними напрямками, а також у проведенні на обласному рівні різноманітних інформаційних заходів з питань захисту прав дитини.

З метою систематизації інноваційних технологій соціальної роботи, забезпечення можливостей постійного професійного росту та підвищення кваліфікації спеціалістів соціальної сфери, а також для розповсюдження досвіду та поширення напрацьованих успішних моделей роботи, протягом 2009 року Програма «Родина для дитини» співпрацюватиме з Державним інститутом розвитку сім'ї та молоді Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту. Меморандум про спільні заходи був підписаний 24 грудня 2008 року. Результатом цієї співпраці стане створення та функціонування Центру інноваційних технологій при Державному інституті розвитку сім'ї та молоді.

Саме через Центр інноваційних технологій при Державному інституті розвитку сім'ї та молоді та Регіональні тренінгові центри будуть розповсюджуватися тренінгові матеріали та навчальні посібники, створені та надруковані в рамках реалізації Програми «Родина для дитини». У 2009 р. крім другого видання навчального курсу для батьків «Батьківство в радість», очікується публікація аналітичного звіту за результатами соціологічного дослідження «Вивчення громадської думки щодо реалізації права дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, на сімейне виховання». Опитування було проведено у листопаді 2008 р. компанією «Іпсос Україна» за технічної підтримки Програми «Родина для дитини» на замовлення Державного департаменту з усиновлення та захисту прав дитини. Ще одна публікація, вихід якої заплановано на поточний рік, це тренінговий курс з залучення громади до підтримки сімей з дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах.

Протягом цього року Програма «Родина для дитини» продовжуватиме надавати технічну підтримку і місцевим адміністраціям у 7-ми пілотних місцевостях, де Програма працює вже чотири роки. У 2009 році співпраця та допомога будуть спрямовані на зміцнення потенціалу місцевих комісій з питань захисту прав дитини, створених у відповідь на Постанову Кабінету Міністрів №866 від 24 вересня 2008 р. Важливим напрямом роботи буде також подальша підтримка реформування системи інтернатних закладів. ❖

ВСУКРАЇНСЬКА НАРАДА З ПИТАНЬ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ СІМ'Ї

Державна соціальна служба для сім'ї, дітей та молоді виступила ініціатором та організатором проведення 28 листопада 2008 року в Києві Всеукраїнської наради з питань соціальної підтримки сім'ї.

Вперше представники центральних органів виконавчої влади, голови обласних державних адміністрацій, керівники регіональних структурних підрозділів, зокрема: охорони здоров'я, праці та соціального захисту населення, внутрішніх справ, освіти і науки, у

справах сім'ї, молоді та спорту, служб у справах дітей, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, представники благодійних та громадських організацій зібралися для обговорення нагальних питань щодо вирішення проблем у сфері соціальної підтримки сімей. Участь у нараді взяли понад двісті осіб, що безпосередньо опікуються даним напрямком роботи.

У своєму виступі Юрій Павленко, Міністр України у справах сім'ї, молоді та спорту, відзначив, що пріоритетом

соціальної роботи має бути не реагування на негативні соціальні явища, а їх попередження. Саме на попередження таких явищ, як насильство над дітьми та соціальне сирітство спрямована інноваційна модель надання соціальних послуг сім'ям з дітьми, що опинилися у складних життєвих обставинах, про впровадження якої доповідала на нараді Олена Герасимова, директор Програми «Родина для дитини».

Вже перші спроби запровадження таких послуг в пілотних місцевостях ►►

► Програми «Родина для дитини» довели актуальність та ефективність нової моделі. Нагадаємо, що модель було запозичено у організації Relief Nursery, м. Юджин, США, яка вже понад 30 років надає послуги сім'ям з дітьми. Після ретельного вивчення моделі її було адаптовано до потреб українських сімей. Її унікальність полягає в поєднанні таких послуг, як за-

няття з дітьми віком від народження до 6 років; навчання батьків батьківським навичкам; підтримка та заохочення батьків до позитивних змін і закріплення нових вмінь під час відвідування сімей соціальним працівником вдома.

В рамках Програми «Родина для дитини» розроблена методологічна

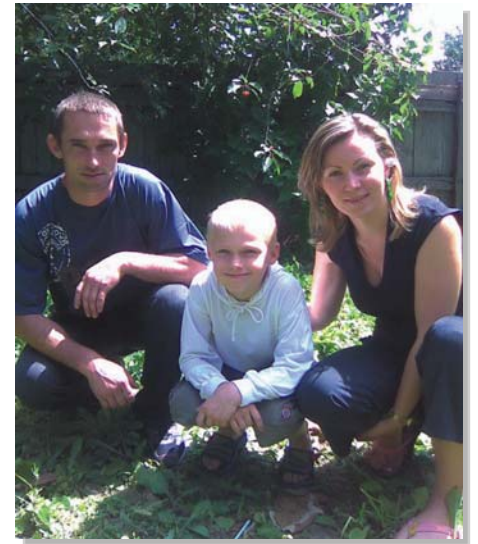
база, навчені спеціалісти. Враховуючи зростаючий інтерес до тиражування моделі в Україні протягом першого півріччя 2009 року Програмою буде здійснено підготовку регіональних та національних тренерів з усіх напрямів програми надання соціальних послуг сім'ям з дітьми віком від народження до 6 років, що опинилися у складних життєвих обставинах. ❖

РОДИНА ДЛЯ АНДРІЙКА

Дев'ятирічний Андрійко залишився прямо на вулиці в Києві, де його покинула мати. Представники Служби у справах дітей, знайшовши хлопчика, відправили його до міського дитячого притулку. Соціальний працівник притулку розшукав бабусю Андрійка, яка жила в одному з сіл недалеко від Києва, але бабуся була надто слабкою, щоб виховувати онука, і Андрій потрапив до реабілітаційного центру Броварського міського БФ «Перемога».

БФ «Перемога» надає цілий спектр послуг вразливим сім'ям і дітям. Частину цих послуг впроваджено завдяки підтримці Програми «Родина для дитини». На початку 2008 року 35 дітей, які отримують послуги в цій організації, залучено до Спonsorської програми Холт Інтернешнл.

Серед дітей-учасників спонсорської програми опинився і Андрійко, коли він прийшов до реабілітаційного центру в березні 2008 року. Соціальний працівник розшукав біологічного батька Андрія і у квітні відбулася перша телефонна бесіда соціального працівника з батьком хлопчика. Виявилося, що батько мешкає в Переяслав-Хмельницькому – маленькому містечку на відстані 200 кілометрів від реабілітаційного центру. Невдовзі батько прийшов відвідати свого сина і відтоді приїздив до нього двічі на місяць. У серпні Андрійко поїхав в гості до батька та його нової сім'ї – жінки і двох дітей. Сім'ї знадобилося 4 місяці, щоб оформити всі документи для повернення сина до батька. Соціальний працівник реабілітаційного центру БФ «Перемога» весь цей час надавав всебічну

Андрійко з татом і вихователем реабілітаційного центру БФ "Перемога" Іриною Пашун

підтримку і допомогу. А вже в жовтні 2008 року Андрійко переїхав до родини свого батька. Тепер у нього є і батько, і мати, і братик з сестричкою. ❖

ЗАСІДАННЯ КООРДИНАЦІЙНИХ РАД ПІЛОТНИХ РЕГІОНІВ ПРОГРАМИ

В грудні 2008 року в пілотних регіонах Програми «Родина для дитини» відбулися чергові засідання координаційних рад. Цього разу вони були присвячені тлумаченню та обговоренню нових законодавчих ініціатив уряду України, а саме Постанови Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 «Порядок провадження

органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини» та Постанови Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 2008 р. № 905 «Порядок провадження діяльності з усиновлення та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених дітей». До участі у засіданнях були запрошені члени новостворених

комісій з питань захисту прав дитини.

Основним результатом проведених зустрічей стало підвищення обізнаності та розуміння нових законодавчих актів в сфері захисту прав дитини, а також чітке усвідомлення функціональних обов'язків всіх членів комісій з питань захисту прав дитини. ❖

УСИНОВЛЕННЯ: ЧИ ГОТОВІ ДОРΟΣЛІ РЕАЛІЗУВАТИ ПОТРЕБИ ДІТЕЙ?

Сьогодні в Україні серед професійної громади, що працює в сфері захисту прав дитини, абсолютно прийнятним є твердження, що усиновлення є найкращою формою влаштування дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування. А чи поділяють цю думку пересічні громадяни України? А чи

обізнані вони взагалі з формами утримання дітей, які не мають батьківської опіки? А чи готові вони самі реалізувати потреби дітей в сімейно-му вихованні?

Всі ці запитання були поставлені в соціальному дослідженні «Вивчення громадської думки щодо реалізації

права дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, на сімейне виховання», проведеному з 3 по 13 листопада 2008 року в усіх областях України на замовлення Державного департаменту з усиновлення та захисту прав дитини компанією «Іпсос Україна» за технічної підтримки Програми «Родина для дитини». ►►

УСИНОВЛЕННЯ: ЧИ ГОТОВІ ДОРΟΣЛІ РЕАЛІЗУВАТИ ПОТРЕБИ ДІТЕЙ?

► Методом збору інформації було індивідуальне інтерв'ю за місцем проживання респондента. Всього опитано 2011 респондентів.

Опитування було спрямоване на вивчення громадської думки щодо проблем усиновлення та інших форм сімейного влаштування дітей, та зокрема вивчення готовності населення до усиновлення дітей, соціально-демографічних особливостей потенційних усиновителів, визначення рівня поінформованості та виявлення

інформаційних потреб населення з даної тематики.

2008 рік був оголошений Президентом України роком національного усиновлення. Проведене дослідження стало логічним закінченням всіх проведених заходів в рамках року усиновлення. Воно дає змогу оцінити законодавчі ініціативи в сфері усиновлення, проведено рекламну кампанію та її ефективність та визначити подальші кроки щодо розвитку національного усиновлення. Це дослідження було

першою спробою вивчити громадську думку в цій сфері, тому не існує вихідних даних, які можна було порівняти з отриманими результатами проведеного опитування, які ще потребують детального опрацювання та осмислення. Аналітичний звіт планується надрукувати в лютому-березні 2009, але вже сьогодні можна сказати про значущість отриманих результатів, які дадуть змогу фахівцям визначити пріоритетні напрями подальшого розвитку національного усиновлення в Україні. ❖

ХОЛТ ДАРУЄ СВЯТО

Виконуючи в Україні Програму USAID «Родина для дитини» організація Холт Інтернешнл також залучає і добровільні внески громадян США, які використовує на задоволення потреб конкретних дітей. Це дозволяє підтримувати найбільш вразливі групи дітей: сиріт, дітей, які позбавлені батьківського піклування, або тих, кому загрожує вилучення з сім'ї через нездатність батьків піклуватися про своїх дітей. На сьогодні, залучення спонсорських коштів, дозволило надати необхідну допомогу 268 дітям, а разом з нею – частинку любові й тепла.

Традиційно Холт дарує свято дітям напередодні Нового року - розваги та ігри, цікаві подорожі, відвідування Будинку Клоунів тощо. Цього разу для 23 маленьких мешканців м. Бровари та Броварського району влаштували незабутню подорож до страусової ферми, розташованої біля казкового лісу в одному с сіл Київської області. Діти дізналися багато цікавого про життя страусів, які вже давно пристосувалися до української зими і снігу. Справжньою несподіванкою була поява із засніженого лісу саней, в яких Дід Мороз привіз для

дітей подарунки. Веселі ігри, розваги та конкурси на свіжому повітрі залишили незабутні враження.

Серед 23 дітей, запрошених на свято, були діти віком від 6 до 15 років. Частина цих дітей – вихованці дитячого соціально-реабілітаційного центру «Свобода», інші – клієнти Броварського міського благодійного фонду «Перемога», який працює з сім'ями, що перебувають у складних життєвих обставинах. Обидві організації є партнерами Програми «Родина для дитини». ❖

Родина для дитини – щоквартальний вісник програми, що виконується в Україні організацією Holt International Children's Services за підтримки USAID.

Директор програми:
Олена Герасимова

Співробітники програми:
Олеся Гальчинська, старший менеджер програми
Лариса Курашина, менеджер з інформаційного забезпечення
Олеся Долінська, менеджер грантової програми

Наталія Коваленко, асистент програми
Наталія Гуляницька, координатор грантової програми
Наталія Логвінова, фінансовий менеджер